

Det værste udbrud af hvalpesyge i nyere tid

Struve, Tina; Wolf-Jäckel, Godelind Alma; Hammer, Anne Sofie Vedsted; Holm, Elisabeth; Larsen, Gitte

Published in:
Dansk Pelsdyravl

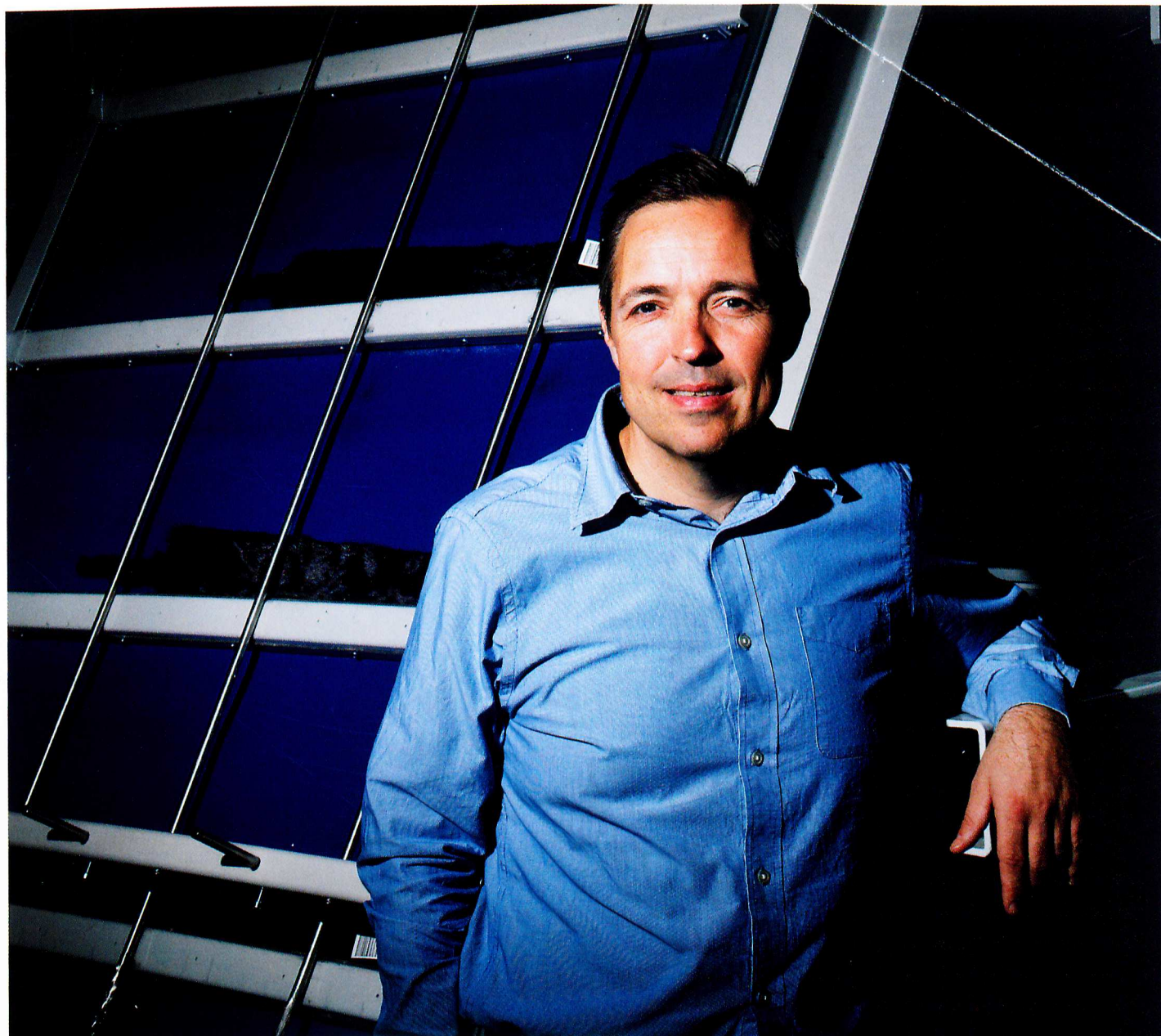
Publication date:
2012

Document version
Tidlig version også kaldet pre-print

Citation for published version (APA):
Struve, T., Wolf-Jäckel, G. A., Hammer, A. S. V., Holm, E., & Larsen, G. (2012). Det værste udbrud af hvalpesyge i nyere tid. *Dansk Pelsdyravl*, 75(8), 12-14.

DANSK PELSDYRAVL

LITAUISKE MINKTYVE DØMT OG UDVIST / POLITIET ØGER FOKUS PÅ MINKTYVERI / TEMA: HVALPESYGE
NYT ALTERNATIV TIL BUNTMAGERUDDANNELSEN / TÆNK PÅ DIN SKAT INDEN NYTÅR

da

Dansk pelsdyravl

Hefte: 2012 Bd.75 Nr.8; s. 3-70
29/nov/2012

Side:
Sysnr.: 7500895

Det Biovidenskabelige Fakultetsbibliotek

EFFEKTIVISERER:

ERING

NER ÅRLIGT

ANALYSELABORATORIET
Herningvej 112, Tvis, 7500 Holstebro
Tlf.: 9743 5611 / Fax: 9743 5277
Laboratorieleder: Bent Munkøe
Mobil: 4056 0436 / bm@dpf-as.dk

KOPENHAGEN FUR
Langagervej 60
2600 Glostrup

Tlf.: 4326 1000
kopenhagenfur@kopenhagenfur.com
kopenhagenfur.com

DANSK PELTSDYRAVL
75. årgang
Langagervej 60
2600 Glostrup

Tlf.: 4326 1060
info@kopenhagenfur.com

REDAKTION

Torben Nielsen Tlf.: 4326 1041
(ansvarshavende)

Sander Jacobsen Tlf.: 4326 1063
(kommunikationschef)

Søren Jespersen Tlf.: 4326 1289
(media manager)

Hans Løgstrup Poulsen Tlf.: 4326 1061
(redaktør)

Christian Serritslev Riis Tlf.: 4326 1419
(journalist)

Dansk Pelsdyravl er fagblad for pelsdyravl. Bladet udsendes til samtlige medlemmer af Dansk Pelsdyravlerforening, til opdrættere i ind- og udland samt til institutioner i ind- og udland.

ANNONCERING

Kathrine Engberg Tlf. 4326 1112
ken@kopenhagenfur.com

Artikler og annoncer til bladet skal være hos redaktionen senest den 25. i måneden forud for udgivelsen. Læserbreve må fylde max 1 side i bladet. Større faglige indlæg optages efter forudgående aftale.

Dansk Pelsdyravl udkommer otte gange om året omkring den 20. i månederne januar, februar, marts, april, juni, september, oktober og november i et oplag på 4000 eksemplarer.

LØSABONNEMENT PÅ DANSK PELTSDYRAVL
Eva Andersen: Tlf. 4326 1062

DESIGN, PRODUKTION OG TRYK
MONTAGEbureauet ApS

FORSIDEFOTO

Med røntgenanlægget i drift fra den nye sæson vil København Fur kunne skære yderligere af sorteringsomkostningerne. Samtidig har produktionsdirektør Thomas Gabriel sat en række initiativer i gang, der vil øge effektiviteten andre steder i sorteringsprocesserne.

Foto: Nikolai Linares

ISSN 0011-6424

INDHOLDSFORTEGNELSE

LEDER: FORLIG MED FAKTAFORVIRRING	5
RØNTGENANLÆG ER KLAR TIL BRUG	6
"VI SKAL MÅLE OS MED DE TUNGE DRENGE"	10
DET VÆRSTE UDBRUD AF HVALPESYGE I NYERE TID	12
ANBEFALINGER FOR VACCINATION SOM FØLGE AF HVALPESYGE	15
MINKTYVE FÅR ET ÅRS FÆNGSEL OG UDVISES AF DANMARK	18
NÅR INTERNATIONAL KRIMINALITET KOMMER TÆT PÅ	20
AVLERBESØG UNDER DECEMBER-AUKTIONEN MED BESØG I TIVOLI	25
ROYAL DELTAGELSE TIL LAUGENES OPVISNING	26
NYT ALTERNATIV TIL BUNTMAGERUDDANNELSEN	28
KONTROLDANMARK: DET KAN GØRES BEDRE	30
PÅ VINDERTUR TIL NAMIBIA	42
IFASA 2012: AVL OG GENETIK	44
IFASA 2012: ADFÆRD OG VELFÆRD	45
WELFUR VED IFASA-KONGRESSEN I KØBENHAVN AUGUST 2012	47
TÆNK PÅ DIN SKAT INDEN NYTÅR	50
GENERALFORSAMLINGER OG SKINDUDSTILLINGER	52
NAVNYT	54
NYE FAGLIGE MEDARBEJDERE	57
TEST DINE AVLSHANNER NU	58
JULEKRYDSORD	59
AKTUELT	60

DET VÆRSTE UDBRUD AF HVALPESYGE I NYERE TID

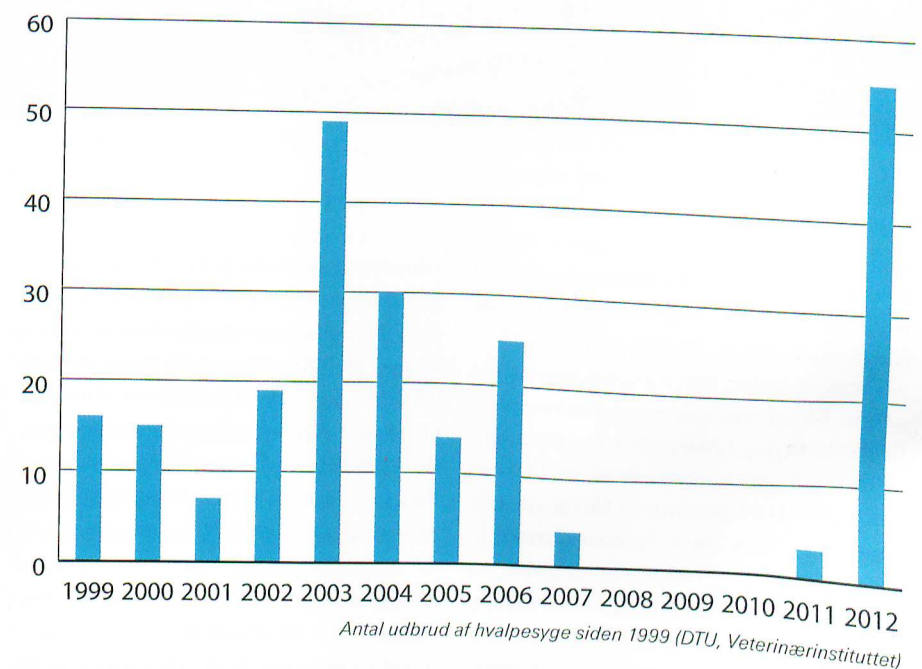
I 2012 har der været 55 udbrud af hvalpesyge på danske minkfarme, alle beliggende i Jylland. På de fem farme, der først fik konstateret hvalpesyge, viste det sig, at der var observeret ræve i farmen eller i farmens umiddelbare omgivelser. Mistanken om smitte fra den vilde fauna blev yderligere forstærket, da DTU, Veterinærinstituttet i slutningen af oktober påviste hvalpesyge i en vild ræv fra Vejen.

SYGDOMME

AF TINA STRUVE
KOPENHAGEN DIAGNOSTIK
GODELIND WOLF-JÄCKEL OG ANNE SOFIE HAMMER
KØBENHAVNS UNIVERSITET
ELISABETH HOLM OG GITTE LARSEN
DTU, VETERINÆRINSTITUTTET

Det nuværende udbrud af hvalpesyge er det værste, der er set i 13 år. Fra 2007 til 2010 blev der ikke påvist hvalpesyge i Danmark. I 2011 var der tre udbrud, og i 2012 tæller vi på nuværende tidspunkt 55 udbrud med en stadig daglig tilgang af nye tilfælde.

Hvalpesyge skyldes en såkaldt Morbillivirus af Paramyxoviridae-familien. Morbillivirus består af otte forskellige typer, der blandt andet er kendt for at give mæslinger, sælpest, hundesyge (hvalpesyge) samt lignende sygdomme hos får, geder, kvæg og havpattedyr.

Virus spredes via inhalation af luftbåren virus over korte afstande og kontakt med savl, hoste og flåd fra øjne og næse. Fra dyrene er smittet kan der gå mellem en uge og i visse tilfælde et par måneder,

før de udviser symptomer. Virus invaderer og ødelægger lymfevævet. Det medfører et nedsat immunforsvar, hvorved dyrene er meget modtagelige for andre infektioner. Hvis dyret udvikler en lav

antistof-reaktion når smitten finder sted, kan det udskille virus i ugevis uden at have tydelige kliniske symptomer¹.

MEGET VARIERENDE SYMPTOMER

Erfaringer fra tidligere og nuværende udbrud viser, at symptomerne på hvalpesyge ofte er varierede og meget uspecifikke. De første symptomer er ofte flåd fra øjne og snude, men der kan også ses hævelse og skorpedannelse ved snude, øjne, ører og poter.

Sygdommen kan desuden medføre en øget følsomhed over for dagslys, hvilket giver sig til udtryk ved, at minkene kigger ned i tråden og "misser" med øjnene. Andre gange angriber virus nervesystemet, hvilket kan medføre adfærdsforandringer og krampeanfald. Disse meget varierende symptomer har i visse tilfælde bevirket en forsinket mistanke om tilstedeværelsen af virus. Det skyldes, at det simpelthen ikke forekommer sandsynligt for hverken avler, konsulent eller dyrlæge, at der skulle være tale om hvalpesyge.

I mellemtiden har virus haft mulighed for at brede sig blandt dyrene. Når hvalpesyge bliver diagnosticeret, vil en stor del af dyrene allerede være inficerede, og vaccinationen vil derfor ikke have den tilsligtede effekt. Tværtimod er det i flere tilfælde set, at dødeligheden stiger i kølvandet på vaccinationen, idet dyrene har været syge på vaccinationstidspunktet.

Erfaringerne fra det nuværende udbrud viser, at der er meget stor forskel på udviklingen af kliniske symptomer samt dødelighed af infektionen.

PÅVIST I VILDE RÆVE

I april 2012 berettede tyske aviser om forekomst af hvalpesyge i vildtlevende rovdyr (ræv og mår) i delstaten Niedersachsen i den nordvestlige del af Tyskland. Angiveligt er 36 procent af 192 prøver fra vildtlevende rovdyr indsamlet i Niedersachsen testet positive for hvalpesyge².

Hvalpesyge betragtes som en af de alvorligste infektionssygdomme hos vildtlevende rovdyr. Den har vist sig at

kunne inficere en meget bred vifte af arter og kan have stor konsekvens for nogle populationer. Hos de vildtlevende dyr, der er testet positive for hvalpesyge i Tyskland, har obduktionsfund været meget uspecifikke. Dyrene er ofte blevet undersøgt på grund af adfærdsforandringer. Disse er symptomer på, at nervesystemet er angrebet.

I forbindelse med det nuværende udbrud af hvalpesyge er kun få vilde dyr sendt til analyse på DTU, Veterinærinstituttet. Foreløbig er hvalpesygen påvist i en vild ræv fra Vejen, men det er vigtigt, at der indsendes materiale til undersøgelse for at udbredelsen i vilde dyr kan vurderes. Fundet i ræven fra Vejen tyder på, at der er en smitterisiko fra den vilde fauna, men forløbet af udbruddet kan ikke forklares via den vilde fauna alene. Meget tyder på, at også menneskelig adfærd har medvirket til den store geografiske spredning. Yderligere undersøgelser af smitteveje og udbredelse af hvalpesyge vil blive nærmere undersøgt i samarbejde mellem København Diagnostik og DTU, Veterinærinstituttet. ▶▶

Klassiske symptomer på hvalpesyge.

Over: Sammenknebne øjne med flåd.

Tv.: Skorper omkring snude samt hævede poter.

Foto: Jørgen Østergaard

¹Rijks et al. (2012), in: "Infectious Diseases of wild mammals and birds in Europe", Chapter 7, pp. 99-118
²Niedersachsen Landesamtes für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit. Citeret 5/11-2012. Tilgængelig på:
http://www.laves.niedersachsen.de/portallive.php?navigation_id=20132&article_id=73580&psmand=23

HVALPESYGE BETRAGTES
SOM EN AF DE ALVORLIGSTE
INFEKTIONSSYGDOMME HOS
VILDTLEVENDE ROVDYR.

Variierende grader af skorper på poterne "hard pad" Foto: DTU, Veterinærinstituttet

HYPPIGT FOREKOMMENDE I DEN VILDE FAUNA

Hvalpesygevirus er hyppigt påvist i vilde dyr i store dele af Europa. De typer, der blev fundet i de vilde dyr i Tyskland, er meget nært beslægtet med den type, der ses hos hunde. Derfor antyder tyske forskere, at smitten i den vilde fauna har en vis sammenhæng med andelen af uvaccinerede hunde.

I Danmark har der også tidligere været påvist hvalpesyge i den vilde fauna. Ved udbruddet af hvalpesyge i 2002 og 2003 sås adfærdsforandringer hos grævlinger med hvalpesyge. Nogle grævlinger mistede deres skyhed overfor mennesker og husdyr. De gik ind i huse og udviste truende adfærd over for dyr og mennesker.

Netop adfærdsændringer i forbindelse med hvalpesyge er meget problematisk, fordi nedsat skyhed overfor mennesker og husdyr øger sandsynligheden for at de vildtlevende dyr kan videregive smitte til husdyr. Dog kunne sammenhængen mellem udbruddene hos mink

og forekomsten af virus i den vilde fauna ikke klart dokumenteres i 2003.

PAS PÅ HUNDEN

Som nævnt skyldes hvalpesyge hos mink infektion med et morbillivirus. Det er det samme morbillivirus, der er årsag til hundesyge hos hundefamilien, eksempelvis hos tamhunde og mårhunde. Der findes ingen effektiv behandling for infektion med morbillivirus.

Den sikreste måde at forebygge sygdommen hos tammink og hunde er vaccination. Især for jagthunde, som færdes meget i naturen, kan der være risiko for kontakt med smittede dyr. På grund af den høje forekomst af hvalpesyge er der god grund til at sørge for, at hunden bliver vaccineret regelmæssigt. Hunde med symptomer på hvalpesyge bør tilses af en dyrlæge.

Infektion med morbillivirus kan være fatal for husdyr og vildtlevende rovdyr, men sygdommen er ikke farlig for mennesker. Det er væsentligt at øge

kendskabet til sygdommens forekomst og smitteveje for at få mere viden om sygdommen og begrænse infektionens udbredelse. Det gælder både blandt husdyr og i vilde dyrestande.

Derfor opfordres alle til at indsende aflivet eller dødfundet vildt, der har udvist symptomer på hvalpesyge. DTU, Veterinærinstituttet, som foretager undersøgelserne, kontaktes forinden på tlf. 35 88 62 50 for vejledning omkring indsendelsesblanket og forsendelse. Selve undersøgelsen foretages uden beregning, men indsender skal selv betale for forsendelsen. ■